

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 73/2505

กระทรวงการคลังโดยขุนบริรักษ์ บทวลัญช์ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานีผู้รับมอบอำนาจโจทก์ นายสุตใจ
กรรมเลขที่ 1 นายพร้อม ปาลวัฒน์ที่ 2 นายสุพจน์ ชันตะ ที่ 3 จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 420, ป.พ.พ. มาตรา 448, พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497
มาตรา 71, พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497 มาตรา 72, พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.
2497 มาตรา 79

ย่อ / หลักกฎหมาย

กรณีข้าราชการประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้เงินของทางราชการถูกยักยอกไป อายุความ 1 ปี ตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 448 นับแต่วันที่ผู้เสียหายได้รับทราบรายงานการ
สอบสวนว่าจำเลยต้องรับผิดชอบ คำสั่งทางราชการมิให้นายอำเภอเก็บเงินไว้เกิน 8,000 บาท ถ้าเกิน ให้
นายอำเภอหรือผู้รักษาการแทนนำส่งจังหวัด แต่ถ้าติตราขการจะนำส่งเองไม่ได้ ก็ให้ตั้งกรรมการ
อำเภออย่างน้อย 2 นาย คุมเงินไปส่งได้ จำเลยที่ 1 เป็นนายอำเภอได้เก็บเงินไว้เกินจำนวนที่กำหนด
จำเลยที่ 1 ติตราขการจึงตั้งกรรมการอำเภอ 3 นายคุมเงินไปส่งจังหวัดโดยระบุไว้ชัดว่าต้อง
ร่วมกันระวังรักษาและห้ามมิให้แยกกัยจากกันตลอดเวลาที่เงินอยู่ในความรับผิดชอบ แต่จำเลย ที่
2 ซึ่งขณะนั้นรักษาแทนนายอำเภอได้ มอบเงินให้กรรมการอำเภอเพียง 2 นาย คุมเงินไปส่งเพราะ
กรรมการอำเภออีก 1 นาย นั้นติตราขการแต่ก็ได้ให้ตำรวจอีก 2 นายร่วมทางไปด้วย ในการส่งเงิน
จำเลยที่ 3 ซึ่งเป็นกรรมการคุมเงินไปด้วยกลับนั่งรออนอกห้องสรรพากรและห้องคลังจังหวัด ปล่อย
ให้กรรมการอีก 1 นายเอาเข้าไปส่งแต่เพียงผู้เดียว เป็นเหตุให้กรรมการผู้นั้นทำลายในนำส่งและ
เขียนขึ้นมาใหม่ เป็นนำเงินส่งน้อยกว่าจำนวนที่รับมอบมา แล้วยักยอกเอาเงินที่เหลือไว้เป็นของตน
ดังนี้ จำเลยที่ 3 ต้องรับผิดชอบละเมิดเพราะจำเลยฝ่าฝืนคำสั่งของนายอำเภอผู้บังคับบัญชาตาม
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ พลเรือน พ.ศ. 2497 มาตรา 71, 72, 79 ความเสียหายจึงได้
เกิดขึ้น ส่วนจำเลยที่ 1 ถึงแม้จะฝ่าฝืนคำสั่งเก็บเงินไว้เกินจำนวนที่กำหนด แต่ความเสียหายยังไม่
เกิดขึ้นในตอนนั้น และจำเลยที่ 1,2 ก็ได้สั่งการไปโดยชอบแล้ว ในการคุมเงินไปส่งจำเลยที่ 1, 2 จึง
ไม่ต้องรับผิดชอบ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยทั้ง ๓ ปฏิบัติหน้าที่ราชการบกพร่องประมาทเลินเล่อในการเก็บรักษาเงินและ
การนำเงินส่งจังหวัดเป็นเหตุในนายสุทิน ปัญญาโชติยักยอกเงินไป ๑๙,๐๐๐ บาท แต่นายสุทินใช้
เงินคืนบ้างแล้วจึงขอให้จำเลยร่วมกันใช้เงินที่ขาด ๑๗,๕๙๓.๑๒ บาท จำเลยให้การว่า ไม่ได้
ประมาท และจำเลยที่ ๒, ๓ ต่อสู้ว่า คดีขาดอายุความ ๑ ปี แล้ว ศาลชั้นต้นเห็นว่า นายสุทินปลอม
ใบนำส่งเงินเป็นเรื่องสุจริตจำเลยไม่ได้เกี่ยวข้องในการทุจริตด้วยพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์
ศาลอุทธรณ์เห็นว่าจำเลยที่ ๓ ผู้เดียวประมาทพิพากษาแก้ไขจำเลยที่ ๓ ใช้เงินตามฟ้อง โจทก์ฎีกา
ให้จำเลยที่ ๑ , ๒ ร่วมรับผิดชอบ ส่วนจำเลยที่ ๑ ฎีกาขอให้งกฟ้อง ศาลฎีกาเห็นว่า ในปัญหา
อายุความประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๘ นับแต่วันผู้เสียหายรู้ถึงการละเมิดและ
รู้ตัวผู้จะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน เรื่องนี้ ทางกรตั้งกรรมการสอบสวนและได้รายงานเสนอผลการ
สอบสวนว่าจำเลยต้องรับผิดชอบเมื่อ ๒๙ ธันวาคม ๒๔๙๙ นับถึงวันฟ้อง (๒๕ ธันวาคม ๒๕๐๐) ยังไม่

เกิน ๑ ปีคดีไม่ขาดอายุความ ส่วนปัญหาความรับผิด เห็นว่า ถึงแม้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ซึ่ง
รักษาการแทน จำเลยที่ ๑ มิได้ปฏิบัติตามระเบียบและคำสั่งทางราชการโดยเก็บรักษาเงินไว้เกินว่า
๘,๐๐๐ บาท เกินว่า ที่กระทรวงการคลังกำหนดก็ดี แต่ในระยะแรกที่ความเสียหาย ไม่เกิดขึ้น
ความเสียหายเพิ่งเกิดขึ้นตอนที่นายสุทินกับจำเลยที่ ๓ นำเงินไปส่งคลัง ซึ่งห่างไกลกับเหตุที่จำเลย
ที่ ๑,๒ รักษาเงินไว้เกินว่า ที่ทางราชการกำหนด ยังไม่พอถือว่าจำเลยที่ ๑,๒ ประมาทเลินเล่อ
เพราะเหตุนี้ การนำเงินส่ง มีคำสั่งกระทรวงการคลังว่า ถ้านายอำเภอหรือผู้รักษาการแทน
ติดราชการอื่นที่สำคัญกว่า ก็ให้จัดการการอำเภอไปส่งแทนได้ จำเลยที่ ๑ นายอำเภอติดราชการ
จึงสั่งตั้งกรรมการ ๓ นาย (คือ นายสุนทิน สมุห์บัญชีอำเภอตรี, จำเลยที่ ๓ ป่าไม้อำเภอ, นายจันทร์
อนามย์อำเภอ) ซึ่งเป็นกรรมการอำเภอนำเงินไปส่ง ซึ่งชอบด้วยระเบียบทางราชการแล้ว ส่วน
จำเลยที่ ๒ เป็นปลัดอำเภอซึ่งขณะนั้นรักษาการแทนนายอำเภอ ก็ได้ให้กรรมการ ๒ นายไปส่งเงิน
เพราะกรรมการอีก ๑ นายติดราชการและอยู่ในอำนาจของจำเลยที่ ๒ ที่จะตั้งกรรมการ ๒ นายไป
ส่งเงินได้ ทั้งได้ให้ตำรวจอีก ๒ นายร่วมทางไปด้วย จำเลยที่ ๒ จึงไม่ต้องรับผิด สำหรับจำเลยที่ ๓
ปรากฏว่า เวลานั้นนายสุทิน นำเงินเข้าไปส่งในห้องสรรพากรจังหวัดและคลังจังหวัด กลับนั่งรออยู่
ข้างนอก ผิดจากคำสั่งของจำเลยที่ ๑ จึงให้โอกาสให้นายสุทินยกยอกเงินได้ โดยทำลายในนำส่ง
เขียนขึ้นใหม่ เป็นนำเงินส่งตามจำนวนใหม่ที่น้อยกว่าเดิม จำเลยที่ ๓ มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่ง
ของผู้บังคับบัญชาที่ชอบด้วยกฎหมาย และเอาใจใส่ระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการตาม
พระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๗๑, ๗๒, ๗๙ เมื่อจำเลยฝ่าฝืนและเกิด
ความเสียหายขึ้นจำเลยที่ ๓ ต้องรับผิดชอบฐานละเมิด พิพากษาแก้

องค์คณะ

ศรีราม สีวาระวิโรจน์ · ประกอบ หุตะสิงห์ · พจน์ ปุษปาคม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/73/2505>